

મુસ્લીમ અન્વેષકો ઇસ્લામી મુસલમાનો.

વિસમિલ્લા હિરહમા નિરહીમ.

મુખ્યે આગ્રેકે ભાઈ મુસલમાનો.

આજ આપ સબ લોગ તબલિગો હિજાજતે ઇસ્લામ કે મકસદસે થકાં જમા હુવે હેં ઓન્ર મુઝકે. આપને ઇસ જલસેકી સહારત ઇનાયત ફરમાઈ હેં, મગર મેં આપ હજરાતસે તબલિગકે મુતેઅલ્લક ઓન્ર ઇસ્લામ વ મુસલમાનોકી હિજાજતકી નિસબત કુચ્છલી અરજ કરના નહિ થાહતા કયું કે આપ રાતહીન તબલિગકે બારેમેં મુનતે હેં ઓર પહલે હેં, કેહતે હેં ઓન્ર લીખતે હેં. આપકો અપને જેસે જોક મુસલમાનસે ઓન્ર કમા નઈ બાત તબલિગકી નિસબત મુત્તી બાકી રહ ગઈ હેં છુસકો મેં બ હેસિયતે સદર જલસા બિયાન -કરું, ઓન્ર અગર આપ નારામ ન હોં તો મંચ સદાઈસે કેહ દેના થાહતા હું કે આપ રાત હીનકે રૂઝેમેં ૪૮ જલસે કરનેકે બાકી હોં તબલિગ સમજતે રેં.

કે ઇનતિઝામાત મેં અપની તમામ અમલી કુવતેં ખચ કર ડાલતે હેં એંઝોર જલસોમેં જો કુચ્છ કરાર પાતા હે ઉમ પર અમલ કરને એંઝોર હસસે ફાયદા ઉઠાનેકી આપ ગરૂરત નહિ સમજતે.

અગરચે મંચ ઇન જલસોંકે બિલકુલ ગેર મુફિદ લી નહિ સમજતા કયું કે થોડા બોહત એહસાસ એંઝોર લગાવ તબલિગકે સાથ ઇન જલસોંસે પયદા હો જાતા હે લેકિન સારી અમલી કુવતોંકો જલસોંકે ઇનતિઝામાતમેં બરબાદ કરદેના એંઝોર ફિર જલસોંકે બાદ તકયા સરહાને રખકર એંઝોર ગફલતકા ચાદરા બોહકર આરામસે સોબના, બોહત કાબિલે એતેરાજ બાત હય. જલસે તબલિગકા એકબુજ હે, મુકમ્મીલ તબલિગ નહિં હ. જલસે મુકામી ખાશેન્દોકે મેદાર કરતે હેં મગર જખતકે ઇસ બેદારીસે ફાયદા ઉઠાનેકા કામ ન કીયા જાએ જલસોંકી સારી મહેનતેં કુજુલ ઝાયા એંઝોર અકારત હો જાતી હેં.

ઇસ વાસ્તે અય મદ્ બાઇઓ, આજકે જલસેમેં સિફ્ એંઝોરતોંકે તબલિગ કરન ચાહતા હું. અગરચે એંઝોરતેં ચહાં મવબુદ નહિ હેં લેકિન મેરી આવાજ હર મુસલમાન થર તક જો આગ્રેમેં હે, એંઝોર જો ઇસ મુબેમેં હે, એંઝોર જો હિન્દુસ્તાનકે તમામ મુબેમેં હે પહોંચ સકતી હે એંઝોર એંઝોરી, એંઝોર મેં ઇસ આવાજકે પોંહચાનેકી ડેશીશ આવાજકો હર થરતક પોંહચાનેમેં

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાયિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૨૭૧૭ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ મુસ્લમાન ઓર તોડી ઇસ્લામ
ગુજરાત

વિષય સં. ૩૧૫ : પૃ ૭

મુસલમાન ઓરતોં ને મુજસે બડી હેં મેરી માંઓ હેં, ને મેરી બરાબર હેં વેહ બેહનેં હેં, ને મુજસે છોટી હેં વેહ મેરી બેટીયાં હેં. ખસ, આજ મેં અપની માઉંકો ઓર અપની બહનોંકો ઓર અપની બેટીઓંકો ઇસ્લામી બુલાવા હેતા હું, ઓર ને કામ મદોંસે ન હોસકા ઓર જીસ કામકે સબબ ઓરતોં કી ઇજાજત, ઓર ઓરતોંકા દિન, ઓર ઓરતોંકી અવલાહ, ઓર ઓરતોંકી સબ મિલકીયત ખતરેમેં પડ ગઈ હે ઇસ કામસે મુસ્લીમ ઓરતોંકો આગાહ કરતા હું. ઓર મુજે યકીન હે કે મેરા યે બુલાવા ઓર મેરીંયે તબલિગ ઓર મેરા યે પયગામ જબ ઓરતોંકે કાન તક પોંહયેગા તો ઇનપર ઝડર અસર હોગા ઓર વેહ મદોંસે બિયાહા ઇસ કામકી તરફ મુતાવજ્જહ હોંગી, કયું કે મેં ઓરતોંકો સિફ ઇસ કામકી ખતરનાક હાલત ઓર ઇસ કામકે સબબ આયંદે કે અંદેશેહી સુનાને નહિ ચાહતા બઃકે મેં ઓરતોંકી તાકત ઓરતોંકી હાલત ઓરતોંકી સમજ ઓર ઓરતોંકી ખિસાતકે મુવાફિક ઉનકો કામ કરનેકે તરીકેથી બતાના ચાહતા હું.

સુનો મેરી માંઓ, સુનો મેરી બેહનો, સુનો મેરી બેટીઓ, ઇસ્લામકા પેહલા બુલાવા ઓરતકો દીયા ગયા થા ઓર સબસે પહેલે ઓરતહીને ઇસ્ મી બુલાવેકો કેબુલ કીયા. મોંહ ઓરત રસુલુલ્લાહ-સલ્લલ્લાહો અલ્લયહે વસલ્લમકી પેહલી બીવી હઝરત ખદીજતુલ કુબરાબધી ઓર ઉનહીને અપને

શવહર ઓર અપને રસુલકા ઇઅતિદાઇ પયગામ તસ્લીમ કરકે ઇમાનકી હયકલ ગલેમેં ડાલીથી.

ઓર મુસલમાન ઓરતેંહી શુરૂ ઝમાને કે નાઝુક વકતોંમેં બનોમાલસે ઇસ્લામકી ઓર મુસલમાનોકી સખસે બડી મહદગાર હોતીથી.

યરમુક કે મયદાને જંગમેં હસ લાખ કુરુશર સાઠ હઝાર મુસલમાનોપર હમલા આવર હુવે થે. મુસલમાનોકો ઇસ લડાઈમેં કઇ દહે ચકીસ્ત હુઇ લેકિન જખ વોહ ભાગે તો ઉનકી ઓરતોંને જો લશકરકી પુસ્તપર થી ઉનકો રોકા, ઉનકે ઘોડાંકે ચેહરોંપર લકડીયાં મારી, ઓર ઉનકો ઉનકે અચ્ચે દીખાચે કે ઇનકો છોડકર કહાં ભાગતે હો, ઓર ઉનકો ગયરત દીલાઈ ચહાંતક કે વોહ સખ પ્રીર કુરુશર પર તુટ પડે ઓર હસ લાખકી શિકસ્ત દે દી. ઇસ લડાઈમેં ઓર દુસરી બોહતસી લડાઈયોમેં મુસલમાન ઓરતેં તલવાર લેકર ઓર ઘોડોં પર સ્વાર હોકર દુશ્મનોસે હસ્ત બદસ્ત લડી ઓર તુમહારે વાસ્તે અપને કારનામેં ચુદ્ધાઈ છોડ ગઈ, કે જખ પ્રીર કલી ઇસ્લામપર ઓર મુસલમાનો પર અચસા નાઝુક ઝમાના આચેગા તો મુસલમાન ઓરતે પ્રીર વેસીહી હિમ્મત ઓર દિલેરીસે કામ કરેંગી જેસા કે ઉનહોંને શુરૂમેં કીયાયા.

રસુલુલ્લાહ (સ. અ. વ. સ.) કો ઓરતોંકી ખીદમાત ઓર ઓરતોંકે ખુલુસ કા પુરા એહસાસ થા ઓર વોહ

ઓવરતોંકી હિફાજત, ઓવર ઓવરતોંકી પાસદારી આખિર વકતતકે ફરમાતે રહે. યહાંતકે કે જખ હઝરતને વફાત કે વકત આખરી વસીયત ફરમાઈ તો ઉસમેંથી ઓવરતોંકી દીલનેઈ ઓવર ઓવરતોં કે હુકુકકી હિફાજત પર સબસે ઝિયાદા ઝોર દીયા.

ઇસ વાસ્તે મેં આજ મુસલમાન મદોંકી શિકસ્તકો મહેસુસ કરકે મુસલમાન ઓવરતોંકો પુકારતા હું ઓવર બુલાવા દેતા હું કે, વેહ કરને અવ્વલકો મુસલમાન ઓવરતોંકી તરાહ ઇસ નાબુક વકતમેં ઇસ્લામકી ઓવર મુસલમાનોંકી મદદકે વાસ્તે કમરેં બાંધકર તૈયાર હોજાએં અવર દીખા દેં કે મુસલમાન ઓવરતેં કેસી મુખલીસ હેં કેસી મહેનતી ઓવર જફાકશ હેં ઓવર ઇનકો અપને દીનો ઇમાનકે સાથ કેસા સન્ધ્યા લગાવ ઓવર તઅલ્લુક હે ઓવર વેહ અમલી મયદાનમેં મદોંસે ઝિયાદા કીસકદર મુસતઅહ્દી ઓવર સરગરમીસે કામ કરેં સકતી હેં. લાહોરકે મશહુર બનાના અબખાર તેહઝીબુન્નીસવાનકે રૂકને આઝમ જનાબ મોલવી મીર મુમતાઝઅલી સાહેબને એક હફે મુઝસે ફરમાયા થા કે ઇનકે અખબારકી પઢનેવાલી ઓરતેં તબલીગી કામ કરના ચાહતી હેં, મગર વેહ પુઝતી હે કે તબલીગી કામ કયું કર હો ઓવર તબલીગકે કોન કોનસે કામ ઇનકે કરનેકે લાયક હે. મેં ઇનકો બતાવે બાવે તાંકે વેહલી અપના ઇસ્લામી ફરજ અદા કરે. મીર સાહેબને મુઝસે વેહલી ફરમાયા થા કે ઓ-

ઋતોંકો અંચસા તબલીગી કામ બતાના ચાહીએ જો પુરાં હોનેકે બઅદ સબ ઓરતોંકો નઝર આ સકે કે ઉનેકે કામકા યહે નંતીબ હે ઓર મેને મિરસાહેબસે વાદા કિયાથા કે મેં અંચસે કામ તબલીગ કરકે આપકો ઇત્તિલા હુંગા. લેહાજા આજ અખબાર મઝકુરકી પઠનેવાલી ઓરતોં ઓર તમામ હિન્દુસ્તાનકી મુસલમાન ઓરતોંકો મેં ઇનકા તબલીગી કામ બતાના ચાહતા હું, લેકીન પહેલે ઇનકો ચેહ બતાના જરૂરી હે કે આજકલ હિન્દુસ્તાનકી કયા હાલત હે, ઓર મુસલમાનો પર વેહ કેનસા નાજુક વકત આયા હે જુસમેં મદોસે કામ પુરા નહિ હો સકતા ઓર ઓરતોંકો બુલાવા દેને ઓર ઇસ કામકો મુકમ્મીલ કરનેકી જરૂરત પેશ આ રહી હે.

સુનો ખાતુનાને ઇસ્લામ, આજકલ આર્યાસમાજને શુદ્ધિ ઓર સંગઠનકે નામસે એક કામ શુરૂ કીયા હે. શુદ્ધીકા મતલબ ચેહ હય કે મુસલમાન મદો ઓર ઓરતોં ઓર બચોંકો ઇસ્લામસે મુર્તદ કરકે ઓર ઉનેકે દિન ઇમાનકી હાલત હુટકર ઉનેકો આર્યા બનાના ચાહતે હે ઓર ઇસકો અપની જબાનમેં 'શુદ્ધિ (પાક) કરના કહિતે હે. ઓર સંગઠનકા મતલબ ચેહ હય કે સબ 'હિન્દુ છોટે બડે અમીર-ગરીબ અદના આદા 'મીલકર એકા કરે' ઓર મુસલમાનો ઓર અંગ્રેજોંકો અધને મિલાપકી તાકતસે કમઝોર કરે' ઓન પ્રીર ઇસ મુદકસે નીકાલ દે.

આર્યાસમાજકે અખબાર ઓર આર્યાસમાજકે લિહર અલાનીયા પુકાર પુકાર કર કહેતે હેં ઓર લીખતે હેં કે હુમ એક દીન અપને ધર્મકા અંડા કાબેકી દીવાર પર લગાઈજે ઓર અરખકે મુલક ઓર તુર્કીકે મુલક ઓર મિસરી મુલક, ઇરાની મુલક ઓર તાતારી મુલકકે ઓર હિન્દુસ્તાનકે સબ મુસલમાનોકે જખરસે, ઝોરસે, ફરે-ખસે, ઘોઢેસે, લાલચસે, મુત્તદ ઓર બેદીન બનાકર આર્યા કર લેંચગે. ઇનકા વેહ ફકત કેહનાહી નહી હે અહાંકે ઉનહોંને હામરહા ઓરતોં ઓર મહોંકે મુત્તદ ઓર બેદીન બનાલી દીયા હે વેહ મુસલમાન બચોંકે ચુરાકર ઘોઢે દેકર અગવા (લગા) કરકે મા બાપ સે ઓર વારસોંસે ઉનકી બે ખખરીમેં જુદા કર લેતે હેં ઓર આર્યા બના લેતે હેં, પ્રીર ઉન બચોંકે કબી અપને મા બાપ ઓર વારસોંસે મિલના નસીબ નહિ હોતા. વેહ મુસલમાનો કેા સુદી કરજા દેકર આર્યા હોનેકે લીએ મજબુર કરતે હેં વેહ મુસલમાનોકી ઝમીને, મકાનાત, એવરાત, કપંડે, મવેશી (બનવર) ઓર હર-કીસીમકી જાએદાદકે-સુદી (બીયાઝ) કરોંકે ઝરીએ રાત દીન, છીનને મેં મેંસૂફ હેં વેહ રોઝાના મુસલમાનોકે બાને ઓર પહનનેકી ચીઝેં ૩ કરોડ રૂપે રોઝાના અપની જેબસે નિકાલકર, ઉનકી જેબમેં ડાલ દેતે હેં. કયું કે મુસલમાન હિન્દુસ્તાનમેં સાત કરોડકી તેઅદાદમેં હેં ઓર હરે મુસલમાન બાને પહનને ઓર રોઝ મરરાકી અરિયાતમેં આંક

આને રોજ ખર્ચ કરતા હે. જો મુસલમાન અમીર હેં વોહ સો હોસો રૂપે થા હસ ખીસ રૂપે રોજાના ખર્ચ કરતે હેં. ઓર જો ગરીબ હેં વોહ આના, હો આને થા પૈસા હોપૈસે રોજાના ખાને કપડે ઓર ઘરકી દુસરી ઝરૂરીયાતમેં ખર્ચ કરતે હેં ઓર જળ ઇન દોનોકી અવસત લગાઈ બચ તો હર મુસલમાનકા ખર્ચ આઠ આને રોજકા પડતા હે ઓર ચુકે ગલ્લેકી, આટે દાલકી, કપડેકી, ઓર હર કીસીમકી ઝરૂરીયાતે ઝીનદગીકી ચીજે હીન્દુ ઓર આર્યાહી ફરોખત કરતે (બેચતે) હેં ઓર યે સળ તિબરતેં (બેપાર) ઝિયાદાતર ઇનહીકે કબજેમેં હય. ઇસ વાસ્તે તીન માટે તીન કરોડ રૂપે રોજાના હમારી જેબુસે નીકલકર ઇનકી જેબુમેં નિકલ જતે હેં.

અલગરઝ, શુદ્ધી ઓર સંગઠનકે ઝરીએસે ઇસ્લામકે દુશમનોને ચેહ ઇરાદા કીયા હે કે હીન્દુસ્તાનમેં રહનેવાલે હર મુસલમાન મદં ઓર ઓરતકો ઝોર થા ધોકા, થા દબાવ, થા લાલચસે, મુર્તદ ઓર બેદીન બનાલે ઓર અગર વોહ મુર્તદ ઓર બેદીન હોનાં ન ચાહે તો ઉનકો અચસા હી કરેં કે વોહ હીન્દુસ્તાન છોડકર બાહીરકે મુલકોમેં જીલા વતન હોજાયેં (દેશબદર).

બસ ચેહ ખુલાસા દુશમનોકે હાલાતકા હે. ઇસકી રીઝ થામ ઓર મુસલમાનોકે બચાવકે લીએ ઓર, ઇસ્લામકી હીમાયત કે વાસ્તે બોહતસે, મુસલમાન બી કોશીશ કર રહે.

હેં જનમે'સે એક મે' લી હું. લેકીન મ'ય તો ચેહી સમજતા હું કે હમ સખકો શિકીસ્ત હો રહી હે ઓર વોહ વકત આ ગયા હે કે હમ સખ મીલકર અપની ઓરતોંકો પુકારે' કે વોહ લી ઇસ દીની જ'ગમે' મહોકે સાથ શરીક હોકર અપના ઇસ્લામી ફર્ક પુરા કરે.

મેરા ખ્યાલ તો ચેહ, હય કે ઇસ જ'ગમે' ઓરતોં મહોકે' જિયાદા કામયાબ, જહાદ કર સકતી હે' ઓર જબ મે' ઓરતોંકો ઇનકે કામ બતાઉંગા તો, વોહ ઓર ઉનકે મહ' ખુદ તસ્લીમ કર લીંગે કે વાકેઇ ઓરતોં ઇન્સેદાદ ઇતિદાદકી દમાગી, ઓર આઇની (કાયદેકી) લક્ષ-ઇમે' મહોકે' જિયાદા કામયાબ (ફતેમહ) સાબીત હોંગી.

ઓરતોંકો પહેલે ચેહ માલુમ કરના ચાહીએ કે આર્થ સમાજકો મુસલમાનોકે મુર્તદ કરનેકા હોંસલા કયું કર હુવા ઓર વોહ કીસ વજેહસે મુસલમાનોકો મુર્તદ કરનેમે' કામયાબ હોં જતે હેં. જબ ચેહ, વુબહાત માલુમ હોંબ-ઇંગે ઓર મઝકી તશખીશ હોંબએગી, તો ઓરતોંકો કામ કરના ઓર મઝકા ઇલાજ આંસાન હોંબએગા.

મુસલમાનોકે મુર્તદ હોનેકે દો સખબ હેં.

એક તો ચેહ કે જનમે' જિયાદા તેએદાદ જહેલોં કી હે જે દીની તાલીમસે બિલકુલ બેખબર હે' ઓર જનકો ઇસ્લામી ખુબીયા ઓર ઇમાનકી અરકતોં માલુમ નહી હે' ઇસ

વાસ્તે વોહ; આર્યાસમાજકે અગવામેં જલદી ફંસ જાતે હેં. ઓર દુસરા સખખ મુસલમાનોકી મુફ્તીસી હે. સલતનત ઓર હુકુમત જાતે રહેનેસે હરજગેકે મુસલમાન મુફ્તીસ ઓર ખેકાર હોગયે હેં ઓર જખ વોહ બાદશાહ ચે ઉચ વક્ત ચુંકે ખેહીસાખ ખર્ચ કરનેકો ઉનકે પાસ. ખેહીસાખ રૂપયા ભી થા, ઈસ વાસ્તે આજકલથી ઉસી પુરાની આદત કેં મુવાપ્રીક વોહ ખેહીસાખ કુઝુલ ખર્ચીયાં કરતે હેં ઓર રક્તા રક્તા અપને બટાંકી પચદા કી હુમ્. જાએદાદ ઓર મીલકીયત ખો દેતે હેં ઓર જખ ખાને કપડેસે મોહતાજ હોજતે હેં તો મજબુરન આર્યાસમાજસે રૂપીયા લેકર અપના ઈમાન ઉનકે હાથ ખેચ ડાલતે હેં.

ખસ, ચેહ હો સખખ ખોહત બડે હેં એક ઈસ્લામસે ખેખખરી ઓર દુસરે મુફ્તીસી ઓર ખેકારી ઓર ચે દોનો અચસે સખખ હેં કે મુસલમાન ઓસ્તેં ઇન દોનોકા નિહાયત આસાનીસે ઇલાજ કર સકતી હેં, ઇસ વાસ્તેં મેં ઇનહી દોનો વબુહાતકે માલહત મુસલમાન ઓસ્તોકોં ઉનકે ફરાઈઝ બતાના ચાહતા હું.

મઝહબી માલુમાતકી કમીં ચા મઝહબી માલુમાતકા બિલકુલ નહોના ઇસમેં મુસલમાન મઠ ઓર અવરત દોનો ખરાબરકે ઝિમ્મેદાર હેં. કચું કે હઠીસ સરીફમેં આસા હે તલબુલ ઇલમે ફરિઝતુન, અલાફ્લે મુસ્લેમિન વ મુસ્લેમલિન (ઇલમ, હાસિલ કરવેકે લિચે ફેશીશ કરના હર મુસલમાન

મહાં ઓર હર મુસલમાન ઓરત પર ફર્જ હે). પસ
 ને લોગ ઇન્મે દિન અર ઇન્મે દુન્યા, હાસીલ નહિ કરતે
 વોહ ગોયા ઇસ્લામકે એક ફર્જકે તર્ક કરનેકા ગુનાહ કરતે
 હેં મગર ઇસ તર્ક ફર્જમે ઝિયાદા ગુનાહ અરતો પર હોગા
 કયું કે વોહ અપની અબ્લાદકી તાલીમકી મદદોસે ઝિયાદા
 ઝીમ્મેવાર હેં. મિરટર વલીમહમદ મોમિન પ્રાઇવેટ સેક્ટેરી
 રિયાસતે માનાવદર કાઠીયાવાડને અપને તાજા સફરનામે
 યુરોપમે લીખ્યા હેં કે ઉનહોને એક અંગ્રેજ અરતકો
 ઝાડુ દેતે હુવે દેખા. ઉસ અંગ્રેજ અરતકા ખાવીંદ એક
 ખુશહાલ સોદાગર હે અર ઉસકી દુકાનપર મુમિન સાહબને
 ઉસ અરતકોલી દેખા થા. મુમિન સાહબને હયરાન હોકર
 ઉસ અરતસે પુછા કે તુમ એક અમીર ખાવીંદકો ખીવી
 હો. ચેહ હલાલખોરીયુંકા પેશા, કયું ઇખતિયાર કીયા હય.
 ઉસ અરતને જવાબ દીયા કે મેરે ખાવીંદકી આમદની
 ઘરકે ખચકે તો કાફી હોતી હે લેફિન બચ્ચોંકી તાલીમકે
 લીએ ખચત નહી હોતી. ઇસ વારુ મચતે ચેહ પેશા અપને
 બચ્ચોંકી તાલીમકે લીએ ઇખતિયાર કીયા હય, કયું કે
 બચ્ચોંકી તાલીમ ખાપસે ઝિયાદા મા પર ફર્જ હય.

ચેહ તો એક અંગ્રેજ અરતકી મિસાલ થી. હિન્દુસ્તાનકે
 મુસલમાનોકી ગુઝરતા તાલીખ પઢી જાય તો ઉસમેં અચ્છે
 હમ્મરોં વાકેઆત મીલીજે કે અરતોંને અપને બચ્ચોંકી
 તાલીમ વ તરબિયતમેં મદદોસે ઝિયાદા કામ કીયા. યુન ચે

હઝરત ખ્વાજાએ ખ્વાજાગાન સયદ મોઇનુદ્દીન હસન, ચિશ્તી અજમેરી (૨-અ) કી વાલદાને ખ્વાજા સાહબકે। અયપનસે અયસી તાલીમ વ તરબીયત હી કે વેહ હિન્દુસ્તાનકે શહન-શાહે દીન સાબીત હુવે. ખ્વાજા સાહબકે વાલીદ માજીદ ઇનકે કમ સિનીમેં છોડકર રેહલત કરગએથે અબર ઇનકી તાલીમો તરબીયત વાલદા કે હાથોં હુમથી.

ખહેનો, ઝરા ગબર કરના કે અજમેરી ખ્વાજા સાહબ તબલિગો। ઇશાઅતે ઇસ્લામકે હિન્દુસ્તાનમેં સબસે બડે પેશવા અબર રેહનુમા ગુઝરે હેં અબર ઉનહીકી અબર ઉનકે બનિશીનોકી કોશીશોંસે હિન્દુસ્તાનમેં સાત કરોડ મુસલમાન નઝર આતે હેં ગોયા હિન્દુસ્તાનમે તબલીગો। ઇશાઅતે ઇસ્લામકા ઝંડા ગાડનેવાલે હઝરત ખ્વાજા અજમેરી (૨-અ) થે અબર ઉનમેં ચેહ તબલીગી કાબિલીયત ઉનકી વાલદાકી તાલીમોતરબીયતસે પયદા હુમથી ને એક અવરત થી.

ઇસી તરાહ, હઝરત ખ્વાજા કુતબુદ્દીન બખતિયાર કાકી, (૨-અ) હેઠ સાલકે થે જબ ઉનકે વાલીદકા ઇનતી-કાલ હુવા અબર ઉનકી વાલદાકી તાલીમો તરબીયતને ઉનકોં ઇસ કાબીલ બતા દીયા કે વેહ શહનશાહે હિન્દુસ્તાનકે પીર અબર તમામ મુલકકે પેશવા સાબીત હુવે અબર તબલીગોંકે બડે બડે કામ કીએ.

અયસેહી હઝરત બાવા ફરીદોદ્દીન ગંજ શકર (૨-અ) બી બોહત કમસીન થે કે ઉનકે વાલીદકા ઇનતીકાલ હોમસી

અન્ન વાલદાકી તાલીમ વ તરબીયતને ઉનકો ઇતના બડા પેશવા બના દીયા કે આજ લાખોં કરોડોં આદમી ઉનકેં સિલસિલેકે મુરીદ હેં.

અયસેહી હઝરત ખ્વાબ નિઝામુદ્દીન અવલીયા (૨-અ) લી પાંચ સાલકે થે જખ ઉનકે વાલીદને રેહલત ફરમાઈ અન્ન મહઝ ઉનકી વાલદાકી તાલીમ તરબીયતકી ખુબીયોને ઉનકો મેહબુબે ઇલાહી અન્ન સુલતાનુલ મશાયખ અન્ન સાલારે અવલીયા બનાદીયા.

પસ અબલી, હિન્દુસ્તાનકી મુસલમાન અન્નતોં અગર અપની અવલાદકી તાલીમ તરબીયતકા ફર્જ અહા કરના શિરૂ કરે અન્ન ઇસ ગફલતકે શુનાહ સમજેં તો બડે બડે નતાઇઝ નિકલ સકતે હેં અન્ન આયસમાળ મુસલમાનોકોં મજહબકી નાવાકફીયતકે સખખ મુત્તઈ અન્ન બેદીન નહિ બના સકતે. હઝરત ખ્વાબ નિઝામુદ્દીન અવલીયાકી વાલદા ચરખા કાંત કાંત કર અન્ન ફાકે કર કરકે હઝરતકે તાલીમ દીલાતીથી અન્ન અબ લી મુસલમાન અન્નતોંકોં અપની અવલાદ કી તાલીમમેં અયસીહી મહેનત કરની ચાહીએ. મેં તાલીમ તરબીયતકે આસાન તરીકે અન્નતોંકોં બતાને ચાહતા હું; વેહ ઉનકોં ગોરમેં પકેં ચા સુનકર ચાહ રમેં.

(૧) કબી ખર્ચાકે સામને ગુલ ન બોલેં અન્ન ખર્ચાકે ગુલ બોલને હેં.

(૨) બચ્ચોંકો કીસી ફઝી અન્ન વહમી ખાતસે ન ડરાયેં અન્ન હમેશાં ઉનસે ચેહ કહેતી રહે કે મુસલમાન સિવાય ખુદા કે કીસીસે નહિ ડરતા.

(૩) બચ્ચોંકો સખસે પહેલે ખતાના ચાહીએ કે ઇસ્લામ કી તાલીમ ચેહ હય કે ખુદા એક હે. કોઇ ઉસકા શરીક નહિ હે અન્ન ઉસકે સિવા કીસીકી ઇમાદત બાઈઝ નહિ હે અન્ન, મોહમદ (સ-અ-સ) અલ્લાહ કે રસુલ હેં અન્ન, કુરઆન અલ્લાહ કી કીતાબ હે અન્ન સારી ઝમીન મુસલમાનોકી મિલકીયત હય અન્ન વોહ દુન્યામેં ખુદાકી ઇમાદત અન્ન ઝમીનપર હુકુમત અન્ન બંદગાને ખુદાકી ખિદમત કરનેકે લીએ પયદા હુવે હેં. ઇસકે અલાવા વોહ તમામ ઝરૂરી અકાઈદકી તાલીમ બચ્ચોંકો ઝખાની કર દીયા કરેં ઓન્ન રોખાના ઉનકે કાનમેં ચહે ખાતેં ડાલતી રહેં ઓન્ન ઝરૂરી અકાઈદકી કીતાબેં મુઝસે મંગાલેં મેં ખિલા કીમત હર મુસલમાન અન્નતકો ચેહ ચીઝેં બેજ હુંગા.

(૪) બચ્ચોંકો ખાસ કર લડકીયોંકોં સાફ રહેને અન્ન ચીઝોંકો સલીફસે રખનેકી તાલીમ દીયા કરેં.

(૫) સખસે ઝિયાદા, અપને બચ્ચોંકો કુઝુલ ખર્ચસે બચાનેકી કેશીશ કરેં ઓન્ન ઇનમેં જમા કરનેકી આદત ડાલેં.

(૬) બચ્ચેકે પયદા હોંતેહી દુધવક્તકી પાખંદીસે પીલાયેં ઓન્ન પ્રીર હોશ સંભાલે તક હર કામમેં બચ્ચેસે વક્તકી પાખંદી કરાયેં તાકે વોહ બંડા હોકર વક્તકા પાખંદ હોખાયે.

(૭) જળ બચ્ચે હોશ સંભાલેં ઓર ઉંનકે મકતબમે બંનેકા વક્ત આચે તો ઉંનકે નમાઝ રોઝેકે મસાઈલ અબર અકાઈદે ઇસ્લામ તફ્સીલકે સાથ સિખાચેં અબર ઇસકે બાદ સખસે ઝિયાદા હિસાબ સિખાનેકી ફેશીશ કરેં કે મુસલમાનોકી તબાહીકા આધા સખખ હિસાબસે નાવાકફીયત હોતા હે.

ચેહ સાત ચિઝેં બોહત ઝરૂરી હેં, અગરચે ઇંનકે અલ્લ વા ઓર લી હેં મગર અવલાદકી ખુનયાદી તાલીમે-તરબીઅતકે લીચે ઇંન સાત બાતોંકા ઝિયાદ રખના નિહાયત ઝરૂરી હય. ઇંન સાતોંકા તઅલ્લુક અવલાદકી તાલીમે તરબીઅતસે થા. અંખ ખુદ અબરતોંકો ઇંનકી મઝહબી માલુમાતકા તરીકા બતાતા હું. જો ઓરતેં પઢી લીખી હેં ઉંનકો ચાહીચે કે અપની રીશતેદાર યા મીલને બુલનેવાલી અનપઢ અબરતોંકો અકાઈદે ઇસ્લામ, અબર તાલીમે ઇસ્લામ, અબર નમાઝ રોઝેકે મસાઈલકે રિસાલે પઢ પઢકર સુનાયા કરેં. ઇસસે ઉંનકે તબલિગી જહાદકા સવાબ હોગા અબર ઘેર બેઠે મુજાહીદીનકા અબર હાંસીલ કર લેંગી. ઇસ કીસમકે રિસાલે મેં મુક્ત તફસીમ કીયા કરતા હું મુઝસે મગાલેને ચાહીચે.

અબરતેં રોઝેકી પાબંદી તો બોહત કરતી હેં મગર નમાઝકી પાબંદી ઇંનમે કમ હોતી હે. ઇંનકે ચાહીચે કે નમાઝ કંભી કંબા ન કરેં અબર કંભી બેનમાઝ અબરતેં

પ્રાથ જાના ન જાયે' અંચર કહી બેનમાઝ અંચરતકે પાસ
ત બેઠે. જો અંચરતે અમીર હેં ઉનકો અપની ખીદમતગાર
અંચરતોંકી મઝહબી માલુમાતકા સખસે પેહલે ફિઠ કરના
ચાહીએ.

યહાંતકે તો ઇતિહાદકે પેહલે સખખ મઝહબી માલુમાત
ત હોનેકા ઇલાજ ખતાયા ગયા, અખ ઇતિહાદકે દુસરે સખખ
મુફ્ફલીસી અંચર બેકારીકા ઇલાજ ખતાયા જાતા હે.

મુફ્ફલીસી બેકારીસેં પયદા હોતી હય, અંચર બેકારી
મહકુમી અંચર જીહાલતસેં પયદા હોતી હય. ઇસકા ઇલાજ
પેહલે હય કે હર મુસ્લીમ લડકીમેં હાકીમાના જઝબા, ઇનતિ-
જામ, પયદા કીયા જાએ અંચર ઇસકો ઇસ્લામકી તારીખ
કુનાઈ જાએ અંચર ઇસકો મહેનત વ ઇનતિજામકી આહી
મનાયા જાએ અંચર ઇસકો ઘરકી, કેવમકી, મુદકકી હર
ઝરૂરતસે આગાહ કીયા જાએ.

મુસલમાનોકી મુફ્ફલિસીકા ખડા સખખ અંચરતેં હેં.
અંચરતેં ઇનતિજામસે, સલીકેસે ઘરકી આમદાની ખર્ચ કરના
નહિ જાનતી, ઇસ વાસ્તે હમેશાં ઇન અંચરતોંકે મહં મુફ્ફલિસ
અંચર કરઝદાર રહેતે હે. જો અંચરતેં યેહ સમઝતી હેં કે
મર્ચકો આમદનીસે ન બઢાના ચાહીએ અંચર ઘરકે કીતને
મર્ચ કુજુલ હેં અંચર કીતને ઝરૂરી હેં અંચર યેહ સમઝકર
કુજુલ ઇખરાજતકો તર્ક કર દેતી હેં ઇનકે ઘરમેં કહી
મુફ્ફલીસી નહિ આતી અંચર ઉનકે મહં કહી મુફ્ફલીસ વ

મકરૂઝ નહિ હોતે, અન્ન નો મુકલીસ વ મકરૂઝ નહિ હોતે
 ઉનકા મુતંદ અન્ન આર્યા ખનાના ખિલકુલ નામુમકીન હે.
 ઇસવાસ્તે અન્નતોંકે સખસે ઝીયાદા ઇસકા ઇનતીઆમ કરના
 ચાહીએ કે ઇનકા ખર્ચ આમદનીસે ન બઢને પાએ અન્ન
 ઇનકે ઘરમેં કોઇ ચીઝ બે ઝરૂરત ન ખરીદી જાએ અન્ન
 વોહ હતાલ મકદુર કલ્લી સુદી કરઆ ન લેં.

મુકલીસી અન્ન કરઝદારીકા બાઇસ અન્નતેં હય, ઇસકી
 દુસરી દલીલ વેહ હય કે અન્નતેં શાદી વ ગમમેં બે નતીજા
 નામ વ નમુદકી ખાતર ખિસાતસે ઝીયાદા ખર્ચ કરનેકી
 કેશીશ કરતી હે અન્ન મકરૂઝ હો જાતી હે. પસ અગર
 અન્નતેં ઇસ ખાતકે સમઝેં અન્ન દુસરી અન્નતોંકે સમઝાએ
 કે હીન્દુઉંકી વોહ કુઝુલ રસમેં બે શાદી અન્ન ગમીમેં
 બનતી જાતી હંચ સખ છોડ દેની ચાહીએ. એક તો ઇસ
 વાસ્તે કે ઇનમેં બચા રસમેં મુશરીકાને અન્ન ખિલાફે
 ઇસ્લામ હોતી હે, અન્ન ઇનકે કરનેસે ઇમાન જાતા રહેતા
 હય અન્ન દુસરી ઇસ વાસ્તે કે ઇન રસમેં કે સખબ કુઝુલ
 ખર્ચ બોહત હોતી હે. પસ અગર અન્નતેં અપને સરસે
 મદ્દેકી મુકલીસી અન્ન કરઝદારીકા ઇલ્લામ દુર કરના
 ચાહતી હંચ અન્ન ઇસકે સાથ હી ઉનકો ઇસકાબી ખિયાલ
 હય કે મુસલમાન આર્યાસમાજકે કંદમેં ફસકર મુતંદ અન્ન
 બેદીન ન હોંતો, ઉનકો ફારન હીન્દુઉંકી મુશરીકાના રસમેં
 શાદી ગમકી તકરીબોસે દુર કરદેની ચાહીએ. અન્નતોંકે

સખખ મહોંકી કરઝદારી ઈસ વખતસેલી બઢતી હય કે વોહ હદસે ઝિયાદા ઝેવરાત અન્નર કપડોંકે લીઝે ખર્ચ કર ડાલતી હેં. અન્નર ઝેવરસે ઉનકો ઇતની મોહબત હોતી હય કે અંપને અંબમકે નહિ સોચતી અન્નર સુત્રી કરઝે લે લેકર ઝેવર અન્નર કપડે બનાતી હે. મંચ ઝેવરકી મુખાલેફત નહિ કરતા મગર અપની હયસીયત અન્નર ખિસાતસે બઢકર ઝેવર અન્નર કપડા બનવાના બડી ગલતી હય.

સખસે બડી ચીજ જીસકી ઈસલાહ આજકલ મુસલમાન અન્નરતોંકે કરની ઝરૂરી હે વોહ ન્યાઝ નઝરમે ઇન્સારફ કરનેકી આદત હે. બઅઝ અન્નરતેં મહઝ નામવરીકે લીઝે સુદી કરઝા લેકર મિલાદ શરીફકી મજલીસેં કરતી હેં, ખુઝુ-શુ'કી નિયાઝેં દીલવાતી હેં, ઇમામુંકી મજલીસેં કરતી હેં અન્નર ચેહ નહિ સોચતી કે સુત્રી કરઝ લેકર અયસા કરના હરામ હે અન્નર સખત ગુનાહ હે. અગર સુત્રી કરઝ લેનેકી ઝરૂરત ન લી હો અન્નર ખુદાને ફારેગુલ બાબલી કીયા હો તખ લી ન્યાઝ નઝરકે ખર્ચકો આજકલકે હલાતકા લીહાઝ કરકે મોહત મુખતસીર અન્નર કમ કરહેના ચાહીઝે અન્નર ન્યાઝ નઝરકા રૂપયા તબલોગો હિફાઝત વ ઇસ્લામકે કામમેં દેના ચાહીઝે.

અખ મેં અન્નરતોંકે એક અયસી અમલી તબલોગકા તરીકા બતાતા હું જીસકા નતીબ મોહત જલ્દ સખકો નઝર આ જાએગા, અન્નર વોહ ચેહ હયે કે લાહોરમે મિર

મુમતાઝઅલી સાહેબ અંર દીગરવાકીફગાર હઝરાતકી નિગ-
 રાનીમેં એક ઝનાના મદરસા કાયમ કરના ચાહીએ જસમેં
 તખલીગી મતમેહ નઝરંકે મુવાશીક ઉસ્તાનીયોંકે। તખલીગી
 લરીકા તાલીમ સીખાઇ જાય, તાકે પોહ ઇસ્લામી મદ્રેસોં મેં
 હર મુસલમાન લડકોંકે ફરાઇમે તખલીગસે આગાહ અંર
 મહીર કરેં અંર ઝફરત પડે તો ગયર મુસ્લીમ મસતુરાતમેં
 કી તખલીગકા કામ કર સકે ઇન મુસલમાન ઉસ્તા-
 નીયોંકી તાલીમ મિશનકી અંરતોંકે તરીકે પર હોની ચાહીએ.
 જસ તરાહ ઇસાઇયોંકે મિશન તખલીગ કરનેવાલી અંરતેં
 તૈયાર કરતે હેં ઇસી તોરસે મુસલમાન ઉસ્તાનીયોંકો તાલીમ
 વ તરબીયત દેની ચાહીએ. અંર ઇસ મદરસેકા ખર્ચ તમામ
 હિંદુસ્તાનકી મુસલમાન અંરતોંકે ચંદેસે હોના ચાહીએ
 અંર ઇસ મદરસેમેં ઉમરા અંર મુતાવરસીત દરજેકે
 શુરફાકી બે અવલાહ યા બેવા અંરતોંકેલી, બે અપની
 કીનહગીકા વકત બેકારીમેં ખોતી હેં દાખીલ હોના ચાહીએ,
 અંર ઇસ મદરસેમેં તાલીમ પાકર તખલીગકા ફર્જ અદા
 કરના ચાહીએ. બેહનો, મદરસેકી ચેહ તજવીઝ નિહાયત
 જરૂરી હય, અગર મીર મુમતાઝઅલી સાહેબ અપનેં બુદ-
 હાપેકે સબબ ઇસ બોઝકે ન હઠાના ચાહેં તો કીસી અંર
 હિમ્મતવાલે મુસલમાનકે। ચેહ અઝીમુસ્થાન ખિદમત હાયમેં
 હેં દેની ચાહીએ. અગર અંરતોંકા ચેહ તખલીગી મદરસા
 ખરી કર દીયા ગયા અંર હેં સાલકી પદાઇમેં તાલીમ

ચાક્રતા અન્નતોડો તળલીગકા તરીકા સીખા લીયા ગયા તે તમામ હિન્દુસ્તાનમેં તમલીગો હોઈ ગતે ઇસ્લામકી અસ્તકિલ ખુનયાદ કાયમ હો જાએગી અન્ન ફીર કલી અચસ મોકા ન આને પાચંગા ક આર્થ સમાજ યા મુસલમાનોક કોઈ અન્ન હરીફ ઇસ્લામકો યા મુસલમાનોકી કવમકો કોઈ તુકસાન પોંડયા સકે.

અય માઓ, બેહનો, બેટીઓ ! બસ, ચેહી ચંદ સુખ તસીર ખાતે હંચ જનપર તવજબેહકે સાથ અમલ કરનેસે તુમ હિન્દુસ્તાનમેં ઇસ્લામકો અન્ન મુસલમાનોકો આનેવાલે અઝી મુશ્શયાન ખતરેહસે બચા શકવી હો, વરના હરીફાને અચસી ગેહરી અન્ન અચસી મજબુત અન્ન અચસી બડી સાઝીશ કીહે કે અગર તુમને હીમત નકી અન્ન તુમ ન હુવે તો ચંદ સાલકે બઆદ ખુદાના ખાસ્તા હિન્દુસ્ત મુસલમાનોકા નામોનિશાન લી બાકી ન રહેઝા. અન્ન ત્રીયાફા તુમહારી ઇઝ્ત અન્ન આબરૂ અન્ન તુમહારા અન્ન તુમહારી અવલાહ અન્ન તુમહારી મિલકીયતકો ખતરાત અન્ન તબાહીકા મુકાબલા પેશ આજાએગા. વાસ્તે મેરા ખુલાવા સુનો અન્ન ઇસ્લામ અન્ન મુસલમાન્યાવકે લીએ તકબીર પઢકર ખડે હો જાઓ.

હસન નિઝાત

દેહલી. ૧૮ અક્ટોબર

